

Fiktivní kombinatorika nereálného vztahu

30.10.2009 22:24:37 / Veronika Štefanová

Rozrazil online

<http://www.rozrazilonline.cz/clanky/261-Fiktivni-kombinatorika-nerealneho-vztahu>

Taneční inscenace divadla Ponec dokazují již deset let, že v České republice existuje originální scénický prostor, kde se uskutečňují projekty na vysoké profesionální úrovni. Ponec se zaměřuje na tanec a pohybové divadlo nebo i na jejich vzájemné propojení. Scéna se tak stává útočištěm řady mladých talentovaných umělců, kteří sdělují své ideje, touhy a zážitky prostřednictvím těla a jeho pohybových výpovědí.

Další kredit na svůj vrub si může Ponec připsat i díky dobře zatančené a umě vystavěné první premiéře nové sezóny. Jedná se o autorské dílo Petry Fornayové a dívčího dua, Marty Trpišovské a Elišky Kašparové, ze souboru NANOHACH nazvané Kdo je Annik?, jehož premiéra proběhla 21. září 2009.

Taneční inscenace Kdo je Annik? je inspirovaná poslední životní etapou zpěváka a frontmana britské kapely Joy Division Iana Curtise, který spáchal sebevraždu ve svých třidvaceti letech. I přesto, že ukončil svůj život náhle a předčasně, zanechal za sebou hudební dílo, které změnilo pohled na dosavadní moderní hudební tvorbu. Zpěv Iana Curtise a hudba kapely Joy Division si získaly posluchače na celém světě. Díky hloubce, sytosti a akustické vrstevnatosti jejich skladeb nachází Joy Division své příznivce i dnes. Je v ní skrytého cosi tajemného a zároveň poetického, což nám umožňuje stále hledat a objevovat nová sdělení. Písně Joy Division v nenapodobitelné interpretaci Iana Curtise obsahují celou škálu lidských emocí, úzkostí, zamyšlení a také rozpolcenou lásku lidského jedince.

Tento článek se nesnaží hodnotit hudební potenciál kapely, která zanikla skoro před třiceti lety. Předchozí řádky měly navodit atmosféru, kterou díky hudbě Joy Division zavládla prostorem divadla Ponec, když Marta Trpišovská společně s Eliškou Kašparovou tančily právě na skladby této slavné britské kapely.

Pod vedením zkušené slovenské choreografky Petry Fornayové měly mladé tanečnice příležitost vytvořit inscenaci vypovídající o nikdy neuskutečněném setkání dvou žen, které milovaly stejného muže, hudebního génia a reformátora s citlivou a rozpolcenou duší, Iana Curtise. Deborah a Annik, britská manželka a belgická milenka, obě ochotny obětovat své lásce k Ianovi vše, co jen lze. Naopak Ian není ochoten se vzdát ani jedné ze svých žen. Takto by se dal vyložit milostný trojúhelník, který zobrazuje především britský snímek Control, který slavil úspěch i na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes. Petra Fornayová se nechala filmem inspirovat, nešlo však o snahu přenést jeho příběh na jeviště. Fornayovou spíše provokuje myšlenka setkání dvou žen, které se znaly pouze skrz žárlivost. Autorka inscenace kalkuluje, modeluje a předpokládá, co by se mohlo stát, kdyby se ty ženy setkaly v jiném čase, prostoru a za jiných okolností. Dvě mladé ženy, sokyně, které by se přirozeně měly nenávidět, Fornayová, Trpišovská a Kašparová vidí jinak, barvitěji a mnohvrstevnatě.

Vztah Deborah a Annik v podání Elišky a Marty má postupný vývoj, od prvního letmého seznámení, přes první konflikty, zápasy, odcizení, hořkost až po finální smíření. Jedná se o velmi kontaktní tanec. Jedna vždy velmi hbitě a přirozeně reaguje na taneční pohyby té druhé. Navzájem dávají svým tělům impulsy, které přijímající dívka buď zamítne, nebo se jim přizpůsobí. Fornayová se snažila nahlížet vztah dvou značně odlišných žen z více perspektiv. Annik a Deborah nemusí být zákonitě nepřátelé, mohou být i spřízněnými dušemi, mezi nimiž se vyvine velmi intimní vztah. Takovou možnost ztvárňuje Marta Trpišovská a Eliška Kašparová tancem na podlaze, kdy jako by se zrcadlily pohyby jedné i druhé, jako by splynuly v jedno tělo i duši, dvě totožné bytosti v jedné živé schránce. Jedná se o scény naplněné ženskou něhou a křehkostí. Fáze lidské intimity promítnuté do vláčných pohybů střídaly scény dynamické, naplněné agresí, hněvem a žárlivostí jedné k druhé. Dívky se požduchují, brzdí, prchají a dobíhají, sráží k zemi na níž provádí pomocí gest stylizovaný zápas, který mnohdy končí v oběti. Jejich konflikt tak graduje. Bolest, kterou jim nenaplněná láska způsobuje, prochází celým tělem a

způsobuje křeč. V opozici proti těmto agresí naplněným scénám figurují stavy zvědavosti obou žen, v nichž si představují sebe navzájem. „Jak velkou má asi hlavu? Je vysoká, malá, tlustá, nebo štíhlá? Nejráději bych ji zamáčkla, zašlapala do země, vymazala z pozemského života!“ Své myšlenky tanečnice napovídají pomocí rozpětí rukou a dlaní, obě podobně s malými odchylkami a v jiných časových intervalech.

Tyto ženy spojuje nejen láska k jednomu muži, ale také jeho smrt. Obě se točí v začarovaném kruhu. Doslova obíhají kruhový prostor prázdného jeviště. Nemohou z něj i přes veškerou snahu utéct, odpplazit se, nebo prostě odejít. Z tohoto kruhu nikdy nevyjdou, nikdy nepochopí, proč muž jejich života musel odejít tak náhle a proč nemohl dát svou lásku pouze jedné z nich. Zůstaly samy, zmatené a opuštěné. Kdyby byly někým jiným, v jiném čase a na jiném místě, možná by byly přítelkyně, možná by se nikdy nesetkaly, a možná by je čekal stejný osud. Tanečnice končí představení v pevném obětí, jedna k smrti vyčerpaná, druhá jako její opora, scéna symbolizující smrt Iana Curtise a to, že polovina každé z nich umřela společně s ním. Jedna žena může být oporou pro tu druhou, neboť obě prožívají stejnou bolest a zármutek. Otázka nezní pouze Kdo je Annik, ale také kdo je Deborah? Jsou zaměnitelné, nebo je každá jiná? Kdyby byla Deborah Annik a Annik Deborah, opakovala by se stejná historie? Tuto myšlenku Fornayová vyobrazila pomocí jednoduchých a funkčních kostýmů, tedy pestrobarevných sukní, které z obou dívek učinily identické postavy.

Nebylo potřeba zaplnit scénu nadbytečnými dekoracemi či rekvizitami. Bohatě stačil modrý stůl, modrá židle (Ian Curtis si vybavil svůj pokoj, kde skládal texty, modrým nábytkem), modrý světelný design a mikrofon, do kterého Marta Trpišovská pronesla pár vět spojených s životem a smrtí Iana Curtise.

Kdo je Annik? je velmi hluboká sonda do potencionálního vztahu dvou žen, který se nikdy nepotkaly a zřejmě ani nikdy nepotkají. Lákavá není jen dynamická, soudržná a zároveň velmi éterická choreografie, ale také hudba Joy Division, která částečně doprovází taneční akci a prohlubuje tak její emocionální náboj.

Divadlo Ponec – Kdo je Annik? Koncept, choreografie: Petra Fornayová, tvorba a interpretace: Marta Trpišovská, Eliška Kašparová, světelný design: Jan Beneš, světla: Jan Komárek, kostýmy: Mariana Novotná, hudba Tomáš Procházka. Premiéra 21. 9. 2009.